

Nom i cognoms:

Data:

Grup:

Activitat 3: ompliu els espais buits de les lectures següents [1] fent servir les paraules de les llistes corresponents -tingueu en compte que hi ha paraules que es repeteixen- i contesteu les qüestions que hi ha a continuació:

1) L'activitat agrícola

<<Qualsevol nova implantació agrícola comença o ha començat pel _____ de la vegetació espontània del lloc que hom vol explotar. Cal procedir de primer, doncs, a la _____ i després a la primera _____ o emprimada. Rompre un terreny significa destruir la _____ espontània i preparar-lo per al conreu o cultiu. Quan el terreny a rompre és ocupat pel bosc, la _____ comporta l'artigada, és a dir, la destrucció dels _____, tallant-los o calant-hi foc, i l'arrabassada subsegüent de les _____ i arrels. Actualment, al nostre país de _____ se'n fan ja ben poques, però segles enrera, quan l'home conqueria més i més espais naturals per a l'agricultura, les _____ eren freqüents. Com que el bosc era aleshores dominant, rompre quasi sempre volia dir _____, de manera que la d'artigaire era una _____ ben definida. Sovint, només era artigat un tros petit de _____, que esdevenia així una _____, terme que ha passat a vegades a la _____, per exemple, Artiga de Lin a la Vall d'Aran.

Si el terreny destinat al conreu és costerut, cal esgraonar successives bandes planes o _____ i retenir-ne la terra mitjançant parets de pedra, els _____. Els _____ solen ésser de pedra seca, o sigui, de rocs més o menys grossos, encaixats els uns amb els altres sense cap mena de ciment o _____ que els travi. La pedra per a fer els _____ ha estat fornida pels mateixos camps, de manera que la construcció dels _____, ultra retenir la terra, permet d'alliberar els conreus de _____ molest. L'operació bàsica de condicionament del camp de conreu és la llaurada, que consisteix a _____ les capes superficials del camp a fi que la terra esdevingui esponjosa, apta per a _____ les plantes que li són destinades. Hom llaura amb l'arada que és un estri proveït d'una punta de ferro (la rella) capaç de fendre el sòl, i d'altres peces que tomben la terra; el pas de l'arada, tibada per animals o per un _____, deixa en el camp els solcs i cavallons característics. En el camp llaurat, hom sembla, és a dir, escampa les llavors de les plantes desitjades, o bé hom planta, o sigui que disposa petites plantes ja ben constituïdes que han germinat en un lloc a part, l'anomenat _____. Hom sol sembrar el gra (blat, civada, ordi, etc.) i plantar els altres vegetals.

L'esforç que hom exigeix als sòls agrícoles és molt fort. Per això cal _____ els camps, és a dir, cal aportar allò que les plantes xuclen constantment; abans hom recorria al guaret, pràctica consistent a no conrear durant un o dos anys, a fi que la terra recuperés de forma natural la fertilitat. Els artigaïres cremaven la _____ i la llenya deixada per l'artigada i n'escampaven les _____. Era aquest un adobament primitiu, semblant al principi dels anomenats formiguers, feixos de _____ i fullaraca (boïcs) que els pagesos disposaven, en forma de formiguer, al mig dels camps; els formiguers eren cremats i les _____ escampades. Els camps on hom cremava boïcs eren anomenats boïgues. Molt més eficaç era i és _____ amb fems (femar), activitat corrent durant moltíssims anys. Avui en dia són sobretot emprats els adobs químics i els adobs orgànics, anomenats també compost (matèria orgànica parcialment mineralitzada).>>

Llista de paraules: *artigar, artiga, arbres, adobar, bosc, brossa, cendres, collir, feixes, foragiment, llaurada, planter, professió, pedreny, marges, morter, remoure, rompuda (-des), soques, toponímia, tractor, vegetació*

Nom i cognoms:

Data:

Grup:

2) La producció agrícola: els cereals i les lleguminoses per a gra

<<La _____ de cereals a Catalunya és de l'ordre del 10 % de l'espanyola i representa a prop d'un 25 % del valor _____ de tots els _____ catalans (dades de 1988). Es cultiven sobretot pel gra per a _____ humà o animal, mentre que la _____ n'és un subproducte. Durant les dècades dels 70 i 80, el cultiu de cereals ha disminuït molt a la muntanya pirinenca i ha augmentat a les _____ centrals. Pel que fa als cereals d'hivern, dits així per l'època del seu cultiu, des de fa uns vint anys l'ordi, que es dedica a _____ i a l'obtenció de _____ i es fa bé a les terres _____ i els sòls prims, ha desplaçat del primer lloc el blat, espècie per a _____ humà que es manté a les terres més frescals. En canvi, entre els cereals de primavera, ha augmentat moltíssim el _____ del blat de moro per a l'obtenció de _____ compostos, cultivat sovint en regadiu, sobretot a les _____ regades de les terres de Ponent i a les _____ gironines. Finalment, la superfície dedicada a l'arròs, sobretot al Baix Ebre i el Montsià, es manté semblant a la de principi de segle.

Les lleguminoses per a gra eren importantíssimes en l'agricultura _____ autosuficient, però aquesta mena de cultius és actualment _____ a Catalunya (un 0,7 % de la superfície cultivada i un 1 % de la producció espanyola). De la producció actual (finals dels anys 80), un 40 % correspon a les _____ i segueixen les mongetes seques. La veça i l'erb se sembren rotativament a les _____ de cereals amb aquests darrers; un cop crescuts, són enterrats per adobar el sòl. Els principals problemes d'aquests cultius són la dificultat de mecanització i el dubte del seu valor per a _____.>>

Paraules: *consum - planes - cervesa - faves - pinso(s) - producció - residual - palla - econòmic - tradicional - comarques - conreu(s) - secaneres*

3) Cultius llenyosos: cítrics, fruiters, vinya i olivera

<<La _____ de _____ a Catalunya es limita, per raó de la _____, a les comarques més _____, on constitueix una prolongació natural dels _____ i els mandariners del País Valencià. La _____ catalana representa el 2 % de l'espanyola, per bé que a partir de 1950 s'han multiplicat per cinc les _____ dedicades a aquests cultius, amb un lleuger predomini, cada cop més petit, de la _____ sobre la mandarina. Si bé la superfície que ocupen els cultius _____ és només del 14,7 % de les terres cultivades a Catalunya (dades de finals dels anys 80), el seu valor econòmic és molt més gran (25 % del total agrícola). Algunes espècies representen en molt casos gairebé el 50 % del total espanyol. Els cultius de fruita _____ ocupen menys extensió que els de fruita _____, però el seu valor _____ és cinc vegades o més superior i la superfície s'ha septuplicat des de 1950. El primer lloc en superfície cultivada l'ocupa actualment la _____, de la qual el Segrià i les comarques veïnes aporten el 75 % del total català, seguides per la _____ de l'Empordà. En segon lloc, la _____, de la qual les comarques de Ponent, que hem esmentat, aporten el 90 %. De _____ més repartida geogràficament, el _____ ocupa el tercer lloc; la _____ de les comarques de Ponent és només d'un 60 % del total. Malgrat l'abandó del cultiu de l'ametlla en algunes comarques avui cerealistes, el fet és que l'ametller ha augmentat molt la seva superfície en els últims quinze anys (dades de finals dels 80) a les comarques interiors seques. S'enfronta, però, sovint amb greus problemes de _____ primaverals.

Nom i cognoms:

Data:

Grup:

3) -continuació-

Pel que fa a l'avellana, el segon cultiu en importància, en expansió, la comarca del Baix Camp i altres properes produeixen el 90 % espanyol i el 7 % mundial. La _____ a Catalunya ha retrocedit moltíssim si es compara amb èpoques passades i actualment només és un 25 % en superfície del que ocupava abans de l'arribada de la _____, el 1879, i d'un 50 % del de fa quaranta anys. A més de la reducció de la superfície hi ha hagut una recol·locació: la _____ ha desaparegut en general de les comarques litorals i pirinenques i s'ha concentrat a les comarques més _____, sobretot interiors, l'Alt Empordà a part. El cultiu de la _____ està associat als problemes que comporta la capitalització necessària per a l'obtenció de productes comercialment atractius segons el gust del mercat (vins de marca, de qualitat i de no gaire grau). Actualment el sector amb més forta expansió és el del _____ o cava, bàsicament al Penedès i que s'ha duplicat en els últims trenta anys, amb forts augments de l'exportació. Des de 1960 la superfície d'olivera cultivada s'ha reduït a la tercera part i moltes _____ s'han anat abandonant i només tenen una importància relativa a les comarques _____, el Pallars Jussà i l'Alt Empordà. El rendiment d'aquest cultiu topa amb la seva laboriositat, la poca _____, les deficiències en el procés d'elaboració de l'oli i en les dificultats de comercialització en els _____ internacionals i la introducció d'altres plantes oleaginoses (gira-sol i _____).>>

Paraules: *mercats - xampany - producció - gelades - mecanització - cítrics - meridionals - préssec - econòmic - seca - soia - poma - taronja - vinya - hectàrees - temperatura - dolça - fruiters - pera - xampany - plantacions - fil·loxera - tarongers*

Qüestions

3.1.- Què és un subproducte d'un conreu?

3.2.- Què vol dir que un país té una agricultura autosuficient?

3.3.- L'any 1984 hi van haver 396.528 ha (hectàrea són cent àrees o un hectòmetre quadrat) dedicades als conreus herbacis de secà a Catalunya, quantes d'aquestes ha es van dedicar als cereals? (suposa que un 25 % es van dedicar a cereals). I, a lleguminoses per a gra?

3.4.- Què són els pinsos?

3.5.- Quines són les "matèries primeres" de la cervesa?

3.6.- Digues si són veritables o falses les frases següents i redacta correctament les que són errònies:

- 1) Els darrers quaranta anys la producció catalana de mandarina ha superat lleugerament a la de taronja.
- 2) Els cultius de fruita dolça són econòmicament més productius que els de la fruita seca.
- 3) A Catalunya la superfície dedicada a la fruita seca és superior a la dels cultius de fruita dolça.
- 4) La primera comarca productora de pera és l'Empordà.

Nom i cognoms:

Data:

Grup:

Qüestions -3.6.- continuació-

- 5) El Segrià i les comarques veïnes produeixen les tres quartes parts de la poma cultivada a Catalunya.
- 6) L'estat espanyol produeix el 90 % de l'avellana a nivell mundial.
- 7) Les gelades primaverals afecten principalment les comarques del litoral català.
- 8) Durant la segona meitat del segle XX la vinya s'ha concentrat en les comarques del sud de Catalunya.
- 9) A finals del segle XIX una malaltia va fer desaparèixer les tres quartes parts de les vinyes catalanes.
- 10) El xampany i el cava són begudes que s'obtenen per processos agro-industrials completament diferents.

3.7.- Cerqueu informació sobre la fil·loxera; a quin grup (l'ordre) de la classe insectes pertany, els seus efectes sobre els ceps, el seu origen i les tècniques per a lluitar-hi.

3.8.- Què és l'oli? Els olis vegetals destinats a l'alimentació es classifiquen en dos grups: olis de fruits i olis de llavors. A continuació tens una llista d'olis que has de classificar segons les dues categories anteriors: cacauet, gira-sol, ametlla, oliva, soia, colza i blat de moro).

3.9.- Què és el vi?; i, el most? Quins són els tipus més importants de vi que hi ha? Què són les denominacions d'origen?

[1] Textos de Ramon Folch ("Comprendre la natura", Ed. Barcino, 1990), Josep Cuello i Antoni Domínguez ("Bioma", Ed. Barcanova, 1988)